

Effektivare verktyg för att bekämpa brott av unga lagöverträdare

SOU 2024:93

Uppdraget

Utredningens uppdrag har bl.a. varit att

- Se över om barn i åldern 15-17 år bör kunna anhållas och häktas i fler fall än i dag
- Föreslå att hemliga tvångsmedel får användas mot barn under 15 år som begår grova brott
- Se över barns rätt till juridiskt biträde

Förlängd frist för häktade barn

- Utredningen föreslår ingen ändring av kravet på synnerliga skäl för anhållande och häktning av barn; Åklagarmyndigheten ser inget behov av det
- Den sammanhängande tid som barn i åldern 15-17 år får vara häktade innan åtal väcks föreslås förlängas från tre till fem månader

Utökad tvångsmedelsanvändning mot barn under 15 år

- I princip alla tvångsmedel i RB utom de i 24 och 25 kap. föreslås få användas mot barn i en brottsutredning
- Bättre möjligheter att använda vissa tvångsmedel genom att kravet på särskilda skäl slopas
- Tillfälligt kvarhållande av brottsmisstänkta barn föreslås bli möjligt i fler situationer och under längre tid

Hemliga tvångsmedel mot barn under 15 år

- I en *brottutredning* föreslås hemliga tvångsmedel få användas vid misstanke om
 - brott med minimistraff om fyra års fängelse eller mer
 - brott mot terroristbrottslagen
- I *underrättelseverksamhet* föreslås hemliga tvångsmedel få användas vid brottslig verksamhet som innefattar
 - brott mot terroristbrottslagen
 - brott med minimistraff om fem års fängelse eller mer (bara inhämtningslagen)

Biometrisk information från barn under 15 år

- Utredningen föreslår att video, röstprov och handstilsprov får tas upp av barn i en brottsutredning
- Vissa biometriska underlag föreslås få tas upp av barn i syfte att registreras i polisens biometriregister över dömda (dna-profil, fingeravtryck och ansiktsbild) efter en bevistalan

Kvarhållande av en grupp personer

- Det blir möjligt att en kort tid hålla kvar en grupp personer, utan individuell bedömning, på en brottsplats
- Syftet ska vara att i gruppen identifiera misstänkta, målsäganden eller vittnen
- Misstanke om brott med minimistraff om fyra års fängelse eller mer krävs

Barns rätt till juridiskt biträde stärks

- Brottsmisstänkta barns rätt till ett juridiskt biträde under en brottsutredning föreslås utökas
- Barn som häktas på grund av vägran att fullgöra vittnesplikten föreslås få rätt till juridiskt biträde

Övriga förslag

- Ett snabbare beslutsförfarande för vissa hemliga tvångsmedel föreslås
- Några tvångsmedel, bl.a. kroppsbesiktning och reell husrannsakan, får användas för att få fram underlag inför en eventuell resning
- Lagändringarna bör träda i kraft den 1 juli 2026

Effektivare verktyg för att bekämpa brott av unga lagöverträdare

SOU 2024:93

